

รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย

นายจรณชัย ศัลยพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ภาควิชานิติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-551-6

008700

THE MODEL OF THAI ENVIRONMENTAL LAW

Mr. Charonchai Salyapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-551-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย
โดย นายจรณชัย ศัลยพงษ์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา นิมมานเหมินท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ปูนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุธาบตี สัตตบุศย์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิพย์ชนก รัตโนสถ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พนัส ทัศนียานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา นิมมานเหมินท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย
ชื่อนิสิต นายจรณชัย ศัลยพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา นิมมาน เหมินทร์
ภาควิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

สิ่งแวดล้อมได้เป็นประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย ได้ให้ความสนใจว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ และเป็นปัญหาระดับชาติ ที่รัฐต้องเข้ามา มีบทบาทในการดำเนินการป้องกันมิให้เกิดปัญหาตามลภาวะขึ้น และในขณะ เดียวกันก็ต้องควบคุม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไว้ให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป มาตรการหนึ่งที่รัฐได้ใช้ในการควบคุมและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมนั้น คือ มาตรการ ทางกฎหมาย กฎหมายสภาวะแวดล้อมจึงถือกำเนิดขึ้น และมีความสำคัญอย่าง ยิ่ง ในฐานะ เป็นกฎหมายในสาขากฎหมายมหาชน เพราะกฎหมายสภาวะแวดล้อมนี้ มีเจตนารมณ์ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน เป็นการส่วนรวม ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทย ซึ่งกำลังอยู่ระหว่าง การพัฒนาประเทศให้เป็นแบบ เศรษฐกรรรมกึ่งอุตสาหกรรม จึงมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายสภาวะแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ดังน่านานอารยประเทศที่ใช้กันอยู่ ในทุกวันนี้

การพิจารณาถึงรูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับ ประเทศไทยนั้น จะกระทำได้ ก็โดยการพิจารณาถึงกฎหมายสภาวะแวดล้อม ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ว่ายังมีความขาดตกบกพร่องไม่สมบูรณ์ประการใดอยู่บ้าง

พร้อมกันนี้ ก็ควรได้พิจารณาถึงกฎหมายสภาวะแวดล้อมของต่างประเทศ
ที่ได้มีการยอมรับนับถือกันว่า เป็นกฎหมายที่ประสบความสำเร็จในการ
ควบคุมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ ประเทศสหรัฐอเมริกา และ
ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีความเจริญทางอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี
ชั้นนำของโลก ก็ได้ประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมคุณภาพมาแล้ว
กฎหมายสภาวะแวดล้อมของทั้งสองประเทศจึงมีบทบาทสำคัญ และนับได้
ว่าเป็นกฎหมายที่มีสมรรถภาพ อันควรแก่การพิจารณา เพื่อนำมาเปรียบ
เทียบและปรับปรุงในกฎหมายไทย ตามแต่ความเหมาะสมเท่าที่จะทำได้

กฎหมายสภาวะแวดล้อมของทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา และ
ประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้กำหนดสาระสำคัญของกฎหมายไว้ครบถ้วนใน ๓ ส่วน
ด้วยกัน คือมีกฎหมายที่จัดตั้งองค์กร และเจ้าหน้าที่ในการรับผิดชอบต่อ
การควบคุมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยกฎหมายนี้ได้ให้อำนาจและหน้าที่
แก่เจ้าหน้าที่งานในการทำงานได้อย่างเต็มที่ กฎหมายในส่วนที่สองเป็น
การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมไว้ในแต่ละประเภท เพื่อใช้มาตร
ฐานนี้เป็น เกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่จะได้อาศัยใช้ในการควบคุมคุณภาพของสิ่งแวดล้อมได้
อย่างเคร่งครัด และกฎหมายในส่วนที่สาม ซึ่งเป็นส่วนที่ให้การสนับสนุน
กฎหมายทั้งสองส่วนแรกนี้มีสภาพบังคับได้จริง คือ กฎหมายที่กำหนดหลัก
การดำเนินคดี เพื่อให้มีการบังคับได้ตามกฎหมาย ซึ่งทำให้มีผลเป็นการป้อง
กันและควบคุมปัญหา และในขณะเดียวกัน ก็เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสีย
หายที่ได้รับความเสียหายจากภัยมลภาวะด้วย

การปรับปรุงและกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับกฎหมายสภาวะ
แวดล้อมของประเทศไทย จึงต้องดำเนินการไปตามสาระสำคัญของ

ของกฎหมายทั้งสามส่วนนี้ไปพร้อมกัน นั่นคือ การให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน
ของรัฐในการติดตามควบคุมมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการที่จะฟ้องผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย
เป็นคดีความในศาลด้วย นอกจากนี้ยังควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่กำหนด
มาตรฐานต่าง ๆ นั้น ให้เป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทเป็นการ
เฉพาะ เช่นแยกเรื่องคุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ ไว้เป็นเรื่องราวโดยเฉพาะ
และมีความแน่นอนชัดเจน เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกในการใช้บังคับ และ
เป็นหลักประกันที่แน่นอนสำหรับรัฐ และประชาชนยิ่งไปกว่านั้น การฟ้องร้อง
บังคับคดีกันในศาล ก็ควรมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้โดยเฉพาะ
ตามลักษณะของกฎหมายมหาชน และในการคุ้มครองผู้เสียหาย การกำหนด
ความรับผิดของบุคคลผู้เป็นต้นเหตุแห่งความเสียหายนั้น ก็ควรที่จะนำหลักความ
รับผิดเคร่งครัด (Strict Liability) มาใช้บังคับแทนการพิจารณา
ความผิดตามกฎหมายลักษณะละเมิดที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้

เมื่อรูปแบบของกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย ประกอบ
ด้วยกฎหมายในสาระสำคัญทั้งสามส่วนนี้ โดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว กฎหมาย
สภาวะแวดล้อมของไทยก็จะมีบทบาทที่สำคัญ และมีประสิทธิภาพดัง เช่น กฎหมาย
สภาวะแวดล้อมของประเทศต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8

Thesis Title	The Model Of Thai Environmental Law
Name	Mr. Charonchai Salyapong
Thesis Advisor	Assistant Professor Karnchana Nimmanhaeminda
Department	Law
Academic Year	1984

ABSTRACT

The environment is matter that countries around the world, including Thailand, have shown concern for as a serious problem and a national-level problem in which the government must take a role so as to prevent environmental pollution from occurring as well as monitor and maintain environmental quality at an acceptable level. One measure that the government has utilized in monitoring and maintaining environmental quality is environmental law, which has arisen and gained great importance as public law since it is intended to protect the rights and interests of the nation and its citizens. Thus, Thailand, which is in the process of developing from an agricultural country to a semi-industrial one, needs to have effective environmental law like the more advanced countries presently use.

Consideration of a model for environmental law suitable for Thailand should include an examination of the present laws for deficiencies and inadequacies. At the same time, consideration should be given to the environmental law of other countries that have gained acceptance as being successful in controlling and maintaining environmental quality. The United States and

Japan, two of the world's leading industrially and technologically advanced countries, have had to deal with the problem of deterioration of environmental quality already. The environmental law of these two countries have played an important role in this regard, and since they have been effective, comparison and adaptation of them to Thai environmental law should be carried out, as deemed appropriate.

The environmental law of the United States and Japan are complete in containing the three essentials of a law. First, they establish an agency and provide authorities responsible for controlling and maintaining environmental quality; these authorities are fully empowered to carry out their duties. Second, they establish environmental quality standards in various categories to be used by the authorities as criteria in strictly controlling environmental quality. The third essential enables the former two to be truly enforceable by establishing prosecution procedures that result in prevention and control of the problem as well as protection of the rights of the victims of pollution.

The adaptation and determination of a suitable model for Thai environmental law should thus be carried out with regard to all three essentials, foremostly by giving greater powers to government authorities in environmental control matters as well as in bringing suit against violators. In addition, laws establishing various standards should be revised so that each environmental category has its own particular standards. Thus, the

standards for water quality and air quality should be separate and particular to each category. These laws should be precise and clear in order to facilitate enforcement and serve as a definite guarantee for both the government and the people. Moreover, there should be laws delineating the particular criteria and procedures for prosecution in accordance with the features of public law. In protecting victims' rights, the determination of the liability of the perpetrators of damages should be based on the principle of strict liability rather than law of torts, as is presently the case.

When the model for Thai environmental law contain these three essentials in complete form, then Thai environmental law can be effective and play a significant role as do the environmental law of other countries.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ มิใช่จากความรู้ความสามารถของผู้เขียน
ได้แต่เพียงลำพังเท่านั้น แต่ด้วยความกรุณา และ ความช่วยเหลือจากท่านทั้งหลาย ที่
ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้เขียนจนวิทยานิพนธ์สามารถ
สำเร็จลุล่วงดังที่ปรากฏนี้ ซึ่งความกรุณาทั้งหลายเหล่านี้ ผู้เขียนได้สำนึก เป็นพระคุณที่
มีอาจลืมน เลื่อน และปรารถนาจะแสดงความกตเวทิต์ในทุกโอกาสที่ผู้เขียนสามารถจะกระ
ทำได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา นิมมานเหมินท์
ผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ โดยท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ
ตลอดจนสละเวลาอันมีค่ารับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสมนึก รับทอง และเจ้าหน้าที่กองมาตร
ฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะ
กรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคุณ อรวรรณ ศิริรัตนพิริยะ แห่งสถาบันวิจัยสภาวะ
แวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงทอง จันทร์รางสุ ที่ได้
กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ข้อมูลรายละเอียด ตลอดจนเอกสารและหนังสือต่าง ๆ
อันมีค่าอย่างยิ่งต่อการค้นคว้า และวิจัยในครั้งนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ขอให้
คุณค่าเหล่านั้น เป็นกุศลที่ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิต์แด่คุณ แต่ บิดา มารดา คณาจารย์
และผู้มีพระคุณของผู้เขียนทุกท่าน ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา และให้ความสนับสนุนแก่ผู้
เขียน ที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาจนถึงขั้นนี้ แต่หากวิทยานิพนธ์นี้ มีความ
บกพร่องไม่สมบูรณ์ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับความบกพร่องนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว.

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๗
วัตถุประสงค์และขอบ เขตการวิจัย.....	๘
ทฤษฎี และ แนวความคิด.....	๒1
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๒1
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	๒1
บทที่ 1 พื้นฐานและความเป็นมาของกฎหมายสภาวະแวล้อม.....	1
ความนำ.....	1
ระบบนิเวศน์วิทยา.....	2
วัฏจักรของระบบนิเวศน์วิทยา และความสมดุลย์ของธรรมชาติ.....	3
สิ่งแวล้อม.....	6
สิ่งแวล้อม เป็นพิษ หรือมลพิษ.....	11
ความหมาย.....	11
สาเหตุแห่งความ เสื่อมคุณภาพของสิ่งแวล้อม หรือที่มาของปัญหา.....	13
ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวล้อมกับกฎหมาย.....	16
สาเหตุที่กฎหมาย เข้ามามีบทบาทในการรักษาคุณภาพสิ่งแวล้อม.....	17
กฎหมายที่มีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวล้อม.....	21
กำเนิดกฎหมายสภาวະแวล้อม.....	24
สาระสำคัญของกฎหมายสภาวະแวล้อม.....	27
กฎหมายที่จัดตั้งองค์กรและหน่วยงาน.....	29
กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวล้อม.....	31
กฎหมายที่ช่วยให้มีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย.....	33

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทฤษฎีที่ใช้พิจารณา เพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบในความเสียหาย	37
ทฤษฎีความรับผิดชอบตามกฎหมายแห่งลักษณะละเมิด	38
ทฤษฎีความรับผิดชอบ เกิดขาด	47
การพิจารณาหลักทาง เศรษฐศาสตร์ในกฎหมายสภาวะแวดล้อม	52
การนำหลัก Cost-benefit Analysis ใช้ในการควบคุม	
สิ่งแวดล้อม	54
บทที่ 2 รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศสหรัฐอเมริกา	59
ความเป็นมาของกฎหมายสภาวะแวดล้อมของสหรัฐอเมริกา	59
นโยบายการบัญญัติกฎหมายสภาวะแวดล้อมของสหรัฐอเมริกา	61
ระบบของกฎหมายอันมีผลมาจากระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ	62
กฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศสหรัฐอเมริกา	66
ส่วนที่ 1 : กฎหมายที่จัดตั้งองค์กร หรือหน่วยงาน	69
ก. กฎหมายสภาวะแวดล้อมระดับสหรัฐ	70
1. Council on Environmental Quality (CEQ)....	71
2. Environmental Protection Agency (EPA)....	78
3. The Other Agencies	81
4. The Congress	85
ข. กฎหมายสภาวะแวดล้อมระดับมลรัฐ	86
ค. สารสำคัญที่เป็นผลจาก NEPA และ SEPA's	90
1. ความสมบูรณ์ของรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	91
ก.) เนื้อหาสาระในเอกสารรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	91
1.) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจาก	92
โครงการ	
2.) ข้อมูลตามการจำแนกประเภทโครงการ	93

3.) รายละเอียดในข้อเสนอทางเลือกอื่น ๆ	95
ข.) ขั้นตอนในการทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	98
2. การทบทวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่งานโดยศาลยุติธรรม	101
ก.) การทบทวนในสารบัญญัติของกฎหมาย	104
ข.) การทบทวนในวิธีสบัญญัติของกฎหมาย	107
ส่วนที่ 2 : กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม	108
ก. ประเภทของมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม	109
ข. ขอบพิจารณาในการกำหนดมาตรฐาน	112
ค. การทำแผนงานส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐาน	118
ส่วนที่ 3 : กฎหมายที่ช่วยให้มีการบังคับได้ตามกฎหมาย	122
ก. ความเบื้องต้น	122
ข. ทฤษฎีที่มาแห่งสิทธิที่ใช้ในการดำเนินคดี	124
1. สิทธิตามรัฐธรรมนูญ	125
2. สิทธิตามกฎหมายสภาวะแวดล้อม	127
3. สิทธิตามกฎหมายวิธีพิจารณาความปกครอง	129
4. สิทธิส่วนบุคคลที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย	130
ค. วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	132
1. การฟ้องเพื่อระงับ หรือให้แก้ไขต้นเหตุแห่งปัญหา สิ่งแวดล้อม	132
2. การฟ้องเพื่อพิจารณาทบทวนการทำงานของเจ้า พนักงาน	135
3. การฟ้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายและค่าทดแทน	136
ง. ขอบพิจารณาในบุคคลผู้ใช้สิทธิดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	137
จ. ทฤษฎีการพิสูจน์หาตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบ	139

บทที่ ๓ รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย.....	144
ความเป็นมาของกฎหมายสภาวะแวดล้อม.....	144
ลักษณะการปกครองประเทศอันมีผลกระทบต่อกฎหมาย.....	144
สาเหตุและความเป็นมาของกฎหมายสภาวะแวดล้อม.....	149
กฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย.....	151
ส่วนที่ 1 : กฎหมายที่จัดตั้งองค์กร หรือหน่วยงาน.....	154
ก. The Councils on Environmental Pollution Control.....	157
1. The Central Council.....	159
2. The Local Councils.....	162
ข. The Environment Agency.....	163
ค. เจ้าหน้าที่งานต่าง ๆ ของรัฐ.....	167
ง. รัฐสภา Diet.....	172
ส่วนที่ 2 : กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....	173
ก. ประเภทของมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....	174
ข. ข้อพิจารณาในการกำหนดมาตรฐาน.....	178
ค. การกำหนดการควบคุมสิ่งแวดล้อม เป็นพิเศษ.....	183
ส่วนที่ 3 : กฎหมายที่ช่วยให้มีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย.....	185
ก. ความเบื้องต้น.....	185
ข. ทฤษฎีที่มาแห่งสิทธิที่ใช้ในการดำเนินคดี.....	191
1. สิทธิในทรัพย์สิน.....	192
2. บุคคลสิทธิ.....	194
3. สิทธิในสิ่งแวดล้อม.....	195
4. สิทธิตามกฎหมายปกครอง.....	198

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อม.....	201
1. การฟ้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายและค่าทดแทน..	202
2. การฟ้องเพื่อระงับหรือแก้ไขปัญหาล้างแวล้อม..	206
ง. ทฤษฎีการพิสูจน์หาตัวบุคคลผู้ต้องรับผิด.....	209
จ. วิธีการบังคับตามสิทธิลักษณะอื่นนอกจากการฟ้องร้องคดี..	212
1. องค์การที่ทำหน้าที่ตามกฎหมาย.....	213
ก.) องค์การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากมลภาวะ..	213
ข.) คณะกรรมการพิจารณาปัญหามลภาวะ	
ท้องถิ่น	214
ค.) คณะกรรมการกลางประสานงานระงับ	
ข้อพิพาทมลภาวะ.....	215
2. วิธีการระงับข้อพิพาทของคณะกรรมการ.....	216
ก.) การไกล่เกลี่ย.....	216
ข.) การประนีประนอม.....	217
ค.) การพิจารณาแบบอนุญาโตตุลาการ.....	218
ง.) การพิจารณาแบบกึ่งตุลาการ.....	219
บทที่ 4 รูปแบบกฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย	223
ความเป็นมาของกฎหมายสภาวะแวดล้อมของไทย	223
พื้นฐานการปกครองประเทศอันส่งผลถึงการใช้กฎหมาย.....	229
กฎหมายสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย.....	231
ส่วนที่ 1 : กฎหมายที่จัดตั้งองค์กร และหน่วยงาน.....	233
ก. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	234
ข. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	240
ค. นายกรัฐมนตรี	243

ง. พนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ๆ	247
จ. การทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	251
1. ประเภทและขนาดของโครงการที่ต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	252
2. สารสำคัญในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	255
ก.) องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	255
ข.) วิธีการศึกษาสิ่งแวดล้อม.....	257
3. ปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม.....	260
ก.) ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม.....	260
ข.) ปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานตามประกาศกระทรวงฯ ของสำนักงาน.....	261
ส่วนที่ 2 : กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....	262
ก. ประเภทของมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....	264
ข. การพิจารณากำหนดเกณฑ์มาตรฐาน	267
ค. การทำแผนงานส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐาน.....	272
ส่วนที่ 3 : กฎหมายที่ช่วยให้มีการบังคับได้ตามกฎหมาย	273
ก. ทฤษฎีแห่งสิทธิที่ใช้ในการดำเนินคดี.....	274
ข. แนววัตถุประสงค์ของการดำเนินคดี	280
1. การฟ้องเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน	280
2. การฟ้องเพื่อให้ระงับ หรือให้แก้ไขต้นเหตุแห่งความเสียหาย	282
3. การฟ้องเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน	283
ค. ทฤษฎีการพิสูจน์เพื่อหาตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบ	287
ง. ข้อพิจารณาในประเภทบุคคลที่ดำเนินคดี.....	290

บทที่ 5 ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ	296
ข้อสรุป	296
ข้อเสนอแนะ	304
ส่วนที่ 1 : กฎหมายที่จัดตั้งองค์กร	305
ส่วนที่ 2 : กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม	307
ส่วนที่ 3 : กฎหมายที่ช่วยให้มีการบังคับได้ตามกฎหมาย	310
บรรณานุกรม	316
ประวัติผู้เขียน	323

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย